

1710, 4/6
DISPVATIO INAVGVRALIS IVRIDICA
DE

21
44.
PARENTVM CONSENSVS
PER MAGISTRATVM CIRCA LI-
BERORVM SPONSALIA
SVPPLETIONE,

QVAM
DIVINA FAVENTE GRATIA
RECTORE HVIVS VNIVERSITATIS MAGNIFICENTISSI-
MO, REVERENTISSIMO ET ILLVSTRISSIMO DOMINO,
D O M I N O

PHILIPPO WILHELMO,
S.R.I.COMITE de BOINEBVRG,

SACRÆ CÆSARÆ MAJESTATIS CONSILIARIO INTIMO & CAME-
RARIO, nec non METROPOLITANARVM ECCLESIARVM, MOGVN-
TINÆ & TREVIRENSIS CANONICO CAPITVLARI SENIORE,
& respectivè SVPREMO CHORI-EPISCOPO,

EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGVNTINI CONSILIARIO
INTIMO, ac CIVITATIS TERRITORIIqve ERFVRTEN-
SIS PRO-PRINCIPE &c. &c.

P R Æ S I D E

DN. ERNESTO TENZELL, ICTO.

EMINENTISS. PR. ELECT. MOG. CONSILIARIO REGIM. FAC. IVRID. ERFORD. IVDICIIQVE

PROV. ASSESS. DICTÆQVE CIVIT. CONSULE PRIMAR.

DN. PATRONO & PROMOTORE maxime venerando,

DECRETO & AVTORITATE MAGNIFICI ICTORVM ORDINIS
IN ACADEMIA ERFFVRTENSI,

*Pro consequendis Summis in Utroque IVRE HONORIBVS
PRIVILEGIIS & IMMVNITATIBVS*

SOLENNI ERVDITORVM COETVI PVBLICE SVBMITTIT

IOHANNES GOTHOFREDVS GVIVSIVS,

In Auditorio ICTorum Majori D. 23. Aug. MDCCX.

Recusa ERFORDIÆ, TYPIS IVNGNICOLIANIS.
A. MDCCXXIII.

74

PHILIPPO WILHELMO
RECTORI UNIVERSITATIS
MAGISTRUM

PHILIPPO WILHELMO
RECTORI UNIVERSITATIS
MAGISTRUM

PHILIPPO WILHELMO
RECTORI UNIVERSITATIS
MAGISTRUM

PHILIPPO WILHELMO
RECTORI UNIVERSITATIS
MAGISTRUM

PHILIPPO WILHELMO
RECTORI UNIVERSITATIS
MAGISTRUM

PRÆFAMEN.

L. B. S.

Um de Sponsalibus
hanc in publicum
profero disputa-
tionem, sit fortas-
se, qui in hæc pro-
rumpat verba :
Me, quia de hac
materia, plurimæ
in aprico essent dissertationes, rem
A 2 plane

plane tritam & vulgarem aggredi. Sed
errat qui sic sentit, cum mihi princi-
paliter, de PARENTVM CONSEN-
SVS per Magistratum circa liberorum
sponsalia suppletione, sit sermo. Et
quamvis non negem reperiri casus,
huic quoque materiae illustrando eam,
inservientes; ast cum hoc thema in-
ter tot nobilissima DD. monumenta
nondum evolutum mihi obvenerit,
materia tamen adeo frequens sit, o-
perae pretium duxi, quantum vires
permittere voluerint, hanc commen-
dabilem materiam perlustrare, & ea,
quae circa illam utilia & quotidiano u-
fui inservientia, expendere. Erra-
bo fateor, sed errantem corrige L. B.,
corrigentem audiam, errare enim hu-
manum, in errore vero perseverare
absurdum, imo absurdissimum est.
Sint

Sint itaque hac in differtatione tria ca-
pita, in primo QUID ANTE, in secun-
do QUID CIRCA, in tertio QUID
POST SPONSALIA, præsertim
quoad scopum thematis, justum, a-
gendum erit. Quare ut bene & fe-
liciter omnia nunc cedant; DEVM
Ter Optimum Maximum, qui non
solum res penitus desperatas donare,
sed & etiam consummare, secundum
virtutis suæ magnitudinem potest,
per L. I. §. 2. C. de vetr. jur. enucl. ut-
que gratia me asfistere & omnia ad
finem prospere perducere velit,
imploro.

A 3

CAP.

CAP. I. Quid justum sit ante sponsalia?

§. I.

Ic se offert primo derivatio nominis, quæ est à verbo spondere geloben, quia olim veteribus moris fuerat uxores sibi stipulari & spondere futuras. *L. 2. ff. de sponsal.* unde & sponsi sponsæque appellatio nata est, *juxta L. 3. ff. de sponsal.* in simili significatione etiam à Cicerone *in Philipp. 14. c. 19.* sponsio accipitur, ubi ita legitur: *Pansa aut morte aut victoria se satisfacturum reipubl. spondit.* Postea habet etiam sponsio significationem fidei jubendi, quod testatur *Cic. 1. Famil. Ep. 9.* Porro sumitur pro promissione uti hoc loco. Non tamen semper per stipulationem, sed etiam per pacta sponsalia fiebant. *d. l. 4. L. f. ff. L. 2. & 4. C. de sponsal.* In jure vero nostro non uno eodemque modo sponsaliorum vocabulum sumitur, *in L. un. C. si Rect. Provin. vel ad eum pertinent. sponsal. deder.* accipitur pro arrha sponsalitia, quod *Godofr. in not. ad b. t.* probat. *Cyprian. de sponsal. c. 2. §. 1. n. 16.* vult, quod etiam pro sponsaliorum convivio sumatur.

§. II.

§. II.

Definiuntur autem sponsalia, ab Hahnio *ad b. T. n. 3.* quod sint pacta de consociatione viri & mulieris consensu conjugali ineunda, *in L. vero 1. ff. de sponsal.* talis reperitur definitio: Sponsalia sunt mentio (vera, non ambigua *L. 12. §. 7. ff. de interrogat.* liberrima non metu elicita. *c. 14. X. de sponsal.* aut erronea) & repromissio futurarum nuptiarum. Per mentionem enim intelligitur, Interrogatio **die Ehever-** **bung**, per repromissionem vero Responsio **die Zusage.** *Hop. in Comment. ad pr. Inst. de Nupt.* At hodie talis verborum solennitas non adeo est necessaria, uti apparet *ex L. 2. ff. de sponsal.* quare etiam fieri potest per internuncium aut per epistolam *L. f. ff. de sponsal.* sed opponitur: stipulatio necessario requirit partium presentiam, nec inter absentes fieri potest. *§. 11. Inst. de inutil. stipul. L. 1. §. 1. ff. de V. O.* Respondetur, hæc ita, si per stipulationem fiant sponsalia, sed quia modus antiquus sponsonis hodie non adeo frequens, postquam leges & mores aliud introduxerunt, nihil amplius desiderant, quam nudum consensum qui consensus quocunque modo declarari potest, vel pure, vel ex die, v. g. **Ich will sie innerhalb zwey Jahren heyrathen**, vel sub conditione, ut si studiosus puellæ in itinere vel Academia annulum in fidem matrimonii dat, sub conditione si pater consentiat. Nec refert an quis verba ore prolata, aut scripta adhibuerit, an expresse, an tacite consenserit. *L. 4. 7. 12. ff. de sponsal.* v. g. inter absentes, per epistolam, quicunque ergo non sanæ mentis consensum declarare, & quicunque alios contractus inire & pacisci non potest, ille nec sponsalia contrahere valet, quia requisitum legis, consensus, deest, hoc apparet in furioso & in summe ebrio, qui furori æquiparatur, furor vero superveniens post matrimonium

con-

contractum, illud non vitiat, bene tamen vitiantur sponsalia, quæ eam ob causam dissolvi possunt. *Carpz. Jurpr. Conf. L. 2. D. 31.* Crapula vero non vitiat sponsalia. In impubere hoc præcipuum est, quod quamvis sine tutore alias nihil valide agere possit, tamen sponsalia contrahere valeat, *L. 14. ff. de sponsal. C. 4. 5. X. de desponsat. impuber.* Non vero debent esse septennio minores, alias prohibentur, quia nec parentibus licitum est, puellas suas in incunabulis filioliis dare. *Can. unic. Caus. 30. quest. 2.* Si vero post annos discretionis consentiant, tunc valent, *v. c. 7. X. de despons. Impub. Harpr. ad rubr. Inst. de Nupt. n. 8. propter d. Can. un. c. 30. quest. 2.* quod aliud est in Principum liberis, quorum sponsalia pacis ineundæ gratia celebrantur, illi post annos discretionis dissentire non possunt. *cap. 2. X. de despons. impub. vid. Myller. ab Ehrenbach, Gamolog. Princip. c. 4. num. 16.*

CAP. II.

§. I.

Nunc ad sponsalia ipsa, & quid circa illa sit observandum, progrediendum est. Sunt vero I) vel sponsalia de futuro, ex quibus olim nulla dabatur actio *L. 7. §. 4. L. 5. L. 27. §. 1. L. 41. & 45. ff. de pact.* Nisi stipulatio accessisset ubi actionem ex stipulatu natam, dubitandum non est. *vid. Dn. Stryk. de Dissens. sponsalit. Sect. II. §. 8.* hodie vero efficax datur, quia ex omni pacto actio nascitur. *Carpz. p. 3. Const. 5. Def. 22. Stryk. Dissert. de sponsal. Sect. 4. §. 27. in f. Stryk. de Cautel. contract. Sect. 3. cap. 5. §. 4.* vel de Præsenti, illa sunt, quæ spem sponsaliorum contrahendorum faciunt, v. g. quæ sub expressa conditione vel die contrahuntur, vel quæ atas impedit, hæc vero quæ certo & perspicuo consensu constant. **Quam tamen definitionem, nempe de præsen-**

ti

ti & de futuro *Carpz. in Conf. L. 2. D. 17. n. 4. & Def. 18.* hac
 ratione reprobare videtur, quod secundum ipsius asser-
 tum, omnis sponsaliorum obligatio semper infuturum con-
 stituitur, & respiciat futuras nuptias, cum non uno mo-
 do sponsalia & nuptiæ celebrentur. Unde etiam fuit,
 quod sponsalia de presenti, differant ab ipso matrimo-
 nio, *vid. L. 1. ff. de Sponsal. L. 24. C. de Nupt.* ratio hæc est
 1) quia, si sponsus sponsam prius ad tumulum, quam ad
 thalamum perducatur, quod tunc non detur actio unde vir
 & uxor, quoad successionem. *L. un. pr. ff. und. vir & ux.*
Wissenb. P. 1. Disp. ff. 44. sb. 2. 2) uxor semper sequitur
 conditionem & dignitatem mariti. *L. 12. ff. de Senator. L.*
23. C. de Dignit. quod vero in sponsa non ita observatur.
 Unde etiam sponsalia de futuro, quæ etiam tractatus à
Carpz. d. l. appellantur, non obligare contrahentes asse-
 rit, cum tamen idem *d. l. Def. 21. num. 3. seqq.* statuatur, quod
 sponsalia conditionata hanc inferant inter partes obligatio-
 nem ut expectari debeat conditionis eventus priusquam ab
 iis recedere, & ad alia convolare liceat. Unde si aliquis
 loco in peregrino puellæ annulum in fidem matrimonii dat,
 sub conditione si pater consentiat, antequam vero pater ap-
 probans rescribat, annulum det alii & pure contrahat spon-
 salia, quæritur nunc, quænam sponsalia valeant? Resp.
Mauser. ad Inst. Tit. de Nupt. p. 313. Schneidw. ad Inst. cod. Tit.
n. 37. statuunt posteriora, hac moti ratione (1) quod
 sponsalia conditionalia habeant vim sponsaliorum de fu-
 turo quæ tolluntur sequentibus sponsalibus de presenti,
per c. 22. X. de spons. (2) quod pure contractum, præfera-
 tur ei, quod sub conditione contractum est. Videtur ve-
 ro quod priora præferenda, & quidem hac ratione (1)
 contrahentes potius conditionis eventum expectare de-
 bent.

B

bent.

hent. (2) in contractibus sub conditione conceptis, non licet pœnitere altera parte invita, neque pendente conditione à contractu recedere, *p. l. 2. ff. qui pot. impignor.* (3) si conditio existat, perinde habetur ac si ab initio contractus non adfuisset. Quare colligendum, quod sponsalia conditionata cum sponsalibus de futuro non sint confundenda, momento illud etiam *Dn. Schœpf. ad Tit. ff. de sponsal. n. 2.* Imo videtur dicendam, quod alio significato tractatus, seu pacta præparatoria sponsaliorum, sponsalia de futuro dicantur, alio vero sponsalia in diem. *vid. cap. 22. X. de sponsal. & sub conditione contracta. tot. Tit. X. de cond. appof.* Interim fateor alia quæstio est, quod si ille, qui prius sub conditione sponsalia contraxit, postea cum alia pure & de præsentibus contrahat, quanam sint præferenda? ubi non immerito posteriora, *juxta Carpz. d. l. D. 70. n. 7. seqq.* prævalent. Alia etiam quæstio est, an verba germanica: **Ich will dich zum Weibe nehmen**, inferant sponsalia de præsentibus vel de futuro? quam tractat *Carpz. d. l. Def. 18.* ubi quid inter protestantes receptum explicat.

§. II.

Secundo sponsalia sunt vel publica vel clandestina; publica sunt, quæ coram testibus vel parentum consensu fiunt *Lauterb. ad Tit. ff. de sponsal.* Clandestina sunt vel propriè talia, quæ clam & remotis omnibus testibus perficiuntur, vel impropiè talia quæ quidem testibus sunt presentibus, ast absque parentum consensu, unde etiam nec jurata sponsalia absque parentum præcitu valent, & sic publica posteriora prioribus clandestinis præferuntur. *Carpz. Conf. L. 2. Def. 67. seqq.* Nisi copula carnalis clandestinis accedat. *ibi Def. 69.* alias verò publica sponsalia de presentibus contracta & quidem priora præferuntur, licet posterioribus

ribus accedat copula carnalis, *vid. Carpz. d. l. Def. 65.* Si vero clandestinis copula carnalis accedat & stuprata adigit stupratorem ad matrimonium ineundum, tunc publicis æquiparantur alias vero non, quod confirmat *Job. Gerhard. Theologus Jenens.* in loco de conjugio §. 146. p. 228. *Carpz. d. l. Def. 69.* Econtrario si stupratae parentes justam habeant dissentienti causam, non possunt cogi, ut stupratori filiam in matrimonium dent, *Job. à Sande. L. 2. Tit. I. Def. 4. Carpz. L. 2. Conf. Def. 60. Richter. Decis. 8. num. 55. 94. seqq. Struv. in Jurpr. Rom. Germ. E. 1. T. 6. Aph. 4. cap. pen X. de sponsal. Plura sponsaliorum genera adducere superfluum erit.*

§. III.

Audivimus quod in sponsalibus semper adesse debeant testes, vel consensus parentum, quæritur nunc quid sit contrahere sponsalia sine testibus, & qualis testium numerus sufficiat? ad prius respondetur, quod nihil aliud sit, quam si plane nulli, aut non sufficientes, aut inhabiles adhibentur, ad secundum notandum, quod testium numerus ex cujusvis loci consuetudine sit dijudicandus, ubi vero nihil dispositum, tunc est arbitrarius. *Quamvis Bart. in Conf. 26. colum. 1. in pr. Mascard. de probat. Vol. 2. Conclus. 1036. n. 5. eam fulceat sententiam, quod duo non sufficient, sed ad minimum quinque adesse debeant.* At quia in ore duorum vel trium testium omne consistat verum, *Deut. 17. v. 6. vid. Gerhard. de Conf. §. 145. L. 12. ff. de Test. Wesenb. Conf. 17. n. 45. Hartm. Pist. L. 1. Quest. 2. n. 2. 3. Carpz. P. 3. Const. 15. Def. 11. n. 4.* ergo ad evitandam clandestinitatem duo vel tres testes, sufficientes esse puto.

§. IV.

Ex his præmissis testium dexteritas patet, nunc autem

quaritur, an non etiam testes in idonei admitti possint? Resp. videndum an agatur de probatione, cum negentur sponsalia, an vero de solennitate sponsaliorum, ne pro clandestinis habeantur, priori in casu testes suspecti esse non debent, bene tamen in posteriori casu admitti possunt, ubi non ita refert quales sint testes. Opponitur quod consensus faciat nuptias, ergo testes necesse non sunt? Resp. (1) distingvendum inter mentis declarationem, quoad sponsalia, tunc sufficit nudus consensus, & inter sponsaliorum probationem, & tunc requiruntur testes, negotii enim sanctitas id postulat (2) ex testium omissione oriuntur lites intricabiles, perjuria, aliaque incommoda, (3) Honestatis ratio svadet, ut non in angulo tractentur, quamobrem etiam instituta est *Ordinat. Eccles. Meklenb. Constat. Brandenb. de Anno 1694. quod idem hoc Eleēt. Saxon. Maurit. in Ordin. Eccles. Tit. von Ehefachen sub rubr. von Ehegelöbmissen sancit.*

§. V.

Nunc progrediendum ad personas sponsalia celebrare valentes, ubi observanda veniunt (1) personarum contrahentium habilitas, (2) modus contrahendi legitimus. Secundum qualitatem personarum requiritur (a) ut sint I. Rom. cives Romani, à quibus excluduntur peregrini, quod vero hodiè non amplius observatur, quia omnibus in Imperio Romano viventibus Jus civitatis concessum fuit *L. 17. ff. de Stat. hom.* & hodie alia facies est Imperii Romani, (b) ut non sint servi vel ancillæ, quarum conjunctio non matrimonium sed contubernium vocabatur, *L. 3. C. de incest. nupt.* unde etiam istæ personæ non conjuges, sed contubernales appellabantur. *L. 41. §. 2. ff. Legat. 3.* postquam vero Servitus abrogata, & hoc abrogatum fuit, quare

re

re nostris temporibus omnes regulariter sponsalia & matrimonium inire valent, excepto Judæo, & aliis infidelibus, cum Christiana & viceversa. *L. 6. C. de Judæis.* at Judæus cum Judæa, si gaudent jure civitatis possunt. Quid autem statuendum de personis diversæ Religionis, *vid. Carpz. Lib. 2. Conf. Def. 6. seqq.* Sequitur adhuc iusta personarum ætas, quæ in nuptiis est pubertas, quæ jure civili in masculis Anno 14. in foeminis Anno 12. incipit, *pr. Inst. quib. mod. tutel. finit.* Jure vero Canonico non animi, sed corporum habitus, & coeundi aptitudo observatur. *C. 3. X. de despons. impub.* Sponsalia vero infantia major æque secundum jus civile ac canonicum rite celebrare potest. *vid. L. 14. ff. de sponsal. tot. Tit. X. de despons. impub.* Quæ tamen potius tractatus erunt quam sponsalia, *Schilt. Inst. Jur. Can. L. 2. Tit. 10. §. 7.*

§. VI.

Contrahuntur autem & perficiuntur sponsalia consensu mutuo. *L. 16. §. f. ff. de rit. nupt.* & libero, tum nupturientium *c. 14. X. de spons.* tum parentum in quorum sunt potestate, *pr. Inst. de nupt. Sutholt. Dissert. 2. §. 13.* Quamobrem fere inutilis quæstio, an parentum consensus in sponsalibus requiratur? quia ille adeo necessarius, ut nec patris impii & crudelis consensus negligi possit. *Carpz. L. 2. Conf. Def. 43. Phil. Us. pr. Inst. L. 1. Eccl. 60.* Idque partim propter vinculum patriæ potestatis, ob quod liberi nihil propriis viribus per agere valent. *L. 4. ff. de R. J.* partim ne parenti invito suus agnascatur heres. *arg. §. 7. Inst. de Adopt.* & si ille prætermisus, sponsalia non valent, sed sunt irrita & ipso jure nulla. *§. pen. Inst. b. t.* licet liberorum juramento fuerint confirmata. *Carpz. Conf. L. 2. Def. 58.* quia juramentum non debet esse vinculum iniquitatis,

tatis, unde etiam fluit, quod si filia citra consensum paren-
rum nuptias contrahat pro stupro æstimetur, quod idem
juris est in vidua minore 25. annis, & in virgine emancipa-
ta, item in milite L. 35. ff. d. rit. nupt. quæ personæ omnes
sine vitio clandestinitatis consensum omittere non possunt
Covarr. de Matr. P. 2. C. 3. §. 8. n. 4. Brun. in Cod. ad L. 18. C.
20. de nupt. Phil. Us. Pr. Inst. L. I. Eccl. 59. n. 7. Treutl. Vol.
2. Disp. 6. th. 5. lit. C. Barbof. ad L. 1. ff. solut. Matr. P. 4. num.
32. fol. 185. Imo ad secunda vota transiens opus habet pa-
rentum consensu. Grænweg. ad pr. Inst. de nupt. n. 2. Jacob
Schultes. P. 2. Qu. 71. n. 24. Talis vero quæstio nunc exsur-
git, an parentes tacite consentire possint? Resp. Affir. &
quidem hoc modo, si nempe sciant, filium aliquam amore
prosequi, & non contradicant, quamvis possint. arg. L. 7.
§. I. de spons. maxime si literas amatorias, vel filii vel spon-
sæ interceperint & tamen tacuerint, quam ob causam
etiam consensus tacitus sufficiat, nempe si patri sit notum
filium in aliquo loco matrimonium contrahere, & taceat,
nam ex taciturnitate in favorabilibus colligi potest con-
sensus, si nempe alter dissensu suo potuisset actum impe-
dire & non fecerit, tunc censetur illum ratihabuisse,
nunc autem ratihabitione subsequuta valet matrimonium.
Cum autem moribus nostris etiam matris consensus re-
quirendus sit. vid. Carpz. d. 1. Def. 44. Aliâ quæstio
oritur, si pater & mater inter se dissentiant, qualis consen-
sus præferendus? Resp. regulariter patris, aliquando ve-
ro videndum, quis saniores habeat rationes, & ejus con-
sensus est præferendus. vid. Carpz. d. l. Nec vana est
hæc quæstio? An parentes liberos invito in matrimo-
nium, à quo abhorrent, detrudere possint? & Resp. Neg.
per L. 13. ff. de sponsal. C. L. 21. ff. de rit. nupt. quæ ratione ex-
here-

hereditio locum non habet. *Riminald. Vol. 2. Conf. 133. n. 27. Brun. ad L. 12. ff. de sponsal. § L. 12. C. de nupt. Carpz. L. 2. Conf. Def. 30.*

§. VII.

In §. præcedenti de parentum consensu actum fuit; nunc autem videndum, quid sentiendum sit de propinquorum, tutorum, vel curatorum consensu, an etiam ille sit necessarius? & respondetur quod non, quia liberi non sunt in eorum potestate, exceptis filiis furiosorum, vel mente captorum, in quibus curatorum, it. agnatorum tam ex paterna, quam materna familia, aut Magistratus, & Episcopi ipsius civitatis consensu opus est. *L. 28. C. de Episcopal. audient. L. 25. C. de nupt.* Si autem talis filius vel filia sponsalia inire cupit, proximiores autem nullam justam dissentienti causam afferre possunt, iudicis est officium; puellæ sequi voluntatem, qui omnes rationes ponderare debet, an sponsalia sint concedenda, an vero non, & sic tam personæ qualitas, quam earum utilitas ab illo est consideranda. *L. 20. C. de nupt.* Quod si autem puella suæ sententiæ stat firma, nec propinqui nec iudex illam ad aliud quid cogere possunt, quia matrimonium est individua vitæ consuetudo, quæ svaderi non imperari debet, nisi in essentialibus aliquid committatur, nempe contra consanguinitatem, vel aliud quid. Obstare vero videtur *L. 20. C. de nupt.* quæ vult ut virgini aliquis associetur, Respond. hæc. Lex loquitur de eo casu, si puella tacite consentiat. Ita & jure Saxonico res expedita est, quod ibi propinquorum aliorumque consensu non opus, sed talis pietatis & honestatis non necessitatis esse censeatur. *Carpz. L. 2. Conf. Def. 47.* nec obstat rescriptum ibi allegatum puellæ pœnam dictitans, hoc enim factum est, non ob propinquorum neglectum

Actum consensum, sed ob bina sponsalia & ob fidem duobus datam. *Cypræ. de jur. Connub. Cap. 6. §. 9. n. 4.*

§. IIX.

Actum fuit de parentum consensu requirendo, nunc quæritur, si parentes consensum denegent, quid tunc faciendum? Resp. Adeundus Magistratus Ecclesiasticus, nempe Consistorium, quod vices parentum in se suscipit, ac in casum denegationis consentit. *Heig. P. I. quest. 21. n. 70. Merivius ad jus Lubec. L. I. Tit. 4. art. 2. n. 10. Brun. Jur. Eccles. L. 2. cap. 16. n. 5.* Quod tamen probe & diligenter in parentum denegarum consensum inquirere debet.

§. IX.

Circa suppletionem porro consensus sollicitus debet esse Judex Ecclesiasticus de omnibus circumstantiis (1) an procus sit turpis vel inhonestæ vitæ, *arg. L. 12. in f. & L. 18. C. de nupt. Schneidw. Inst. de nupt. Part. 2. n. 37. Kling. ad Inst. de nupt. n. 8.* (2) an tali ex matrimonio rixæ inter parentes & liberos sint sperandæ. *Menoch. Consil. 69. n. 43. 44.* (3) Cujus conditionis sponsus sit, (4) an tantum sponsæ bonis infidietur, *Cothman. Resp. I. n. 253.* (5) an sponso delictum aliquod objici possit, (6) an filia dolo persuasa ad consentiendum, *Kling. d. l. Basil. Monner. in Tract. de matrim. p. 45.* (7) an liberi nimio amore furiosi, sponsalia contrahere intendunt tali cum personâ, cum quæ postmodum miserrime vivere cogantur, *Wigand. in libel. de Conjug. Joh. Harpr. ad pr. Inst. de nupt. n. 248. Cothman. dict. Resp. P. I. n. 246.* (8) an parentes liberorum conversationem fecerint, & non contradixerint, sed toleraverint, an vero omnia ipsis inscîa, *Richter. P. I. Dec. 8. n. 54.* an liberi adhuc minores & propriis sumtibus vivant, *Carpz. L. 2. Conf.*

Conf. Def. 60. n. 21. Si nunc ex causis allatis nullum exsurgat impedimentum, Consistorium sponsalia concedere potest, quia patria potestas in pietate non atrocitate consistere debet *L. 5. ff. ad L. Pompej. de parricid.* & post jus vitæ & necis patribus ademptum, tunc etiam constitutum est, ut bene concordantia matrimonia liberorum à patribus jure patriæ potestatis non turbentur *vid. L. 32. §. 19. ff. de donat. inter vir. & uxor. L. 1. §. f. & L. 2. ff. de liber. exhib. L. 11. C. de nupt. L. 5. C. de repud.* Ulterius liberi irrequisito patre nuptias contrahere possunt, si pater est mente captus vel furiosus, *pr. Inst. de nupt. L. 25. C. cod. junct. L. 8. ff. de his qui sunt sui vel. alien. jur.* item si pater ab hostibus captus est, hac vero limitatione, dummodo filius eam ducat uxorem, cujus conditionem certum sit, patrem non repudiatum, *L. 11. ff. de Rit. Nupt.* Ita si liberi in patria constituti potestate, à patribus injuria prohiberentur ducere uxores, per Proconsules & Præsides provinciarum patres cogi poterant, liberos in matrimonium collocare, & dotare, *L. 19. ff. de R. N. Ungeb. Exerc. Inst. 3. qu. 6. Nego.* Porro si vel alio modo parentes potestate sua in detrimentum liberorum suorum abutantur, magistratus eorum consensum supplere potest & debet. *L. 19. ff. de R. N. Kizel. in Synops. matrim. c. 4. theor. 4. Lit. G. Dedeken. Vol. 3. Lib. 2. Sect. 4. num. 12. Carpz. Conf. L. 2. T. 3. Def. 53. Richter. Vol. 1. P. 2. Conf. 4. n. 67. seqq. Ordin. Eccles. Elect. Sax. in Rubr. von Ehe-sachen, Tit. von Ehegelöbnißen, Ordin. Matrim. §. dagegen aber in verb. sie ohne genugsam erhebl. Ur-sachen davon nicht zu hindern. junct. verb. fin. b. §. bey unsern Consistoriis gesucht. Ut & etiam militis qui post desponsationem mulierem rapuit & eam cognovit in matrimonium*

C

val-

validum declaratur, licet parentes reclamerant. *Can- cum causa. 6. X. de raptor.* Semper tamen magistratus totum negotium ita dirigere debet, ne honor & observantia parentum exinde lædatur, talem autem actionem instituere possunt, vel liberi vel cognati & petere ut magistratus sponsalia vel nuptias permittat. *Barbos. ad L. 1. Part. 1. n. 2. ff. solut. matr. Brunn. ad L. 19. ff. de R. N.* Ut autem omnia rite fiant, hoc modo procedatur: Confistorium parentes, consanguineos & liberos ad se provocat, illis presentibus examinat prius parentum dissentium, si ille non prægnans, admonet parentes & consanguineos, ut de duritie mentis desistant, potestate sua non abutantur, neque crudelitatem ergo liberos exercent, deinde liberi etiam sunt erudiendi, ut nihil contra parentum voluntatem faciant, sed illis in omnibus obtemperent juxta quartum præceptum, partibus vero non contentis, magistratus ecclesiasticus parentum consensus defectum supplet, & ita concedit liberis matrimonium contrahere. *L. 19. ff. de R. N. Carpzov. Lib. 2. Conf. Def. 52. 53. hoc confirmatum per responsum Suprem. Confistor. editum die 3. Sept. Anno 1691.* **Dieweil** Beschl. von ihren beyhäu- erl. Ehegeldbnuß nicht abstehen, noch Kläger als ihre Vater, darein bewilligen wollen, gleichwohl aber seiner Verweigerung keine erhebliche Ursachen beybringen können, so wird Beschl. die Ehe mit einander Christl. zu vollziehen verstattet. *Carpz. Conf. Lib. 2. Def. 53. T. 3.*

§. X.

Suspenditur autem consensus, partim propter aetatem contrahentium, nempe si infantia minores sponsalia contrahant, *c. 4. X. de despons. impuber.* partim propter alionem, si forte in fine vel sine sponsalia inire

cum persona velit infami. Nuda conditionis disparitas vero justam & probabilem dissensus causam parentibus non præbet, v.g. si filius pauperem, vel nobilis ignobilem sibi eligat, modo alias sit integræ famæ. *Stryk. Us. mod. ff. de Adopt. §. 20. Sande. Decis. L. 2. T. 7.* paupertas enim non nocet, neque status, nisi nimis magna adsit disparitas, ut si nobilis infimæ conditionis personam ducere velit, quo casu justa inde oritur dissentendi causa. *Brun. jur. Eccles. Lib. 2. Def. 16. §. 5.* Quod etiam confirmat Responsum à Facult. Jurid. Rostoch. pronunciatum. Si autem filius in puellæ voluntate persistat, patrisque consensum urgeat, ille vero absque ulla alia ratione recusat, tunc hæc ratio unica sufficiens non est ad irrita declaranda sponſalia, *juxta Brun. ad L. 2. C. de Nupt. in f. ibique in jur. Eccles. L. 2. c. 16. §. 5.* quia patria potestas non in atrocitate, sed in pietate consistere debet. *L. 5. ff. ad L. Pompej. de Parric. Barboſ. ad L. I. P. I. n. 2. ff. solut. matrim. Brun. ad L. 19. ff. de rit. nupt. Carpz. L. 2. Conf. D. 53.* Sufficit tamen vel solus contentus consensus parentum circa sponſalia liberorum, ita ut si liberi clandestina sponſalia sine parentum consensu celebraverint, licet aliam dissentendi causam nullam habeant, hæc tamen esse possit sufficiens, ita ut nec juramentum liberorum ad sponſalia adjectum aliquid efficere possit, cum juramentum non debeat esse vinculum iniquitatis, *Carpz. d. l. Def. 57. §. 99.*

CAP. III.

Quid post sponſalia justum sit?

§. I.

Diximus quod parentum consensus ad sponſalia necessario

fario requiratur, nunc autem, eo observato, quæritur, an per nuptias patris consensu contractas liberetur à patria potestate? Resp. de jure civili quod non, quia matrimonium nusquam inter dissolvendi modos patriam refertur potestatem. *Lup. rubr. de donat. inter. vir. & uxor. §. 43. Alex. Conf. 133. Vol. 4. Wesenbec. ad Inst. L. 1. Tir. 12. per L. 20 ff. ad L. jul. de adult. pr. Inst. quib. mod. jus Patr. potest. solo. §. 7. Inst. de Adopt.* Ast de filia major dubitandi adest ratio, quam de filio, eam ob causam, quia penitus patria ex familia transit, domum & patris nomen mutat, accipitque omnes mariti dignitates, tamen jure civili sub patria manet potestate. *L. 29. pr. ff. solut. matrim. L. 1. §. ult. ff. de injur. L. 20. ff. ad L. jul. de adulter. Zobel. in addit. ad dict. art. 31. Lib. 1. Land-Recht. Lit. F. ad art. 45. Lib. 3. Lit. D.* In Saxonia vero distingendum est, inter juvenem & puellam, masculus manet sub patria potestate, nisi propriam instituat œconomiam, filia vero statim per nuptias à patria liberatur potestate, licet ædibus mensaque fruatur paterna. *Land-Recht. Lib. 1. art. 31. it. L. 3. art. 45.* Adeo ut nec matrimonio per mortem dissoluto, filia rursus in patriam recidat potestatem, sed sui juris remanet, quia jus patriæ potestatis, semel extinctum, reviviscere non potest. *Moller. ad b. Tit. Const. 10. n. 7. Besold. in addit. ad Coter. Dec. 222. n. 19. Carpz. Part. 2. Const. 10. Def. 1. 2. 3.*

§. II.

Ex sponsalibus rite celebratis fluit, quod filius filiaque à patre dotem & donationem propter nuptias petere possint. *L. 19. ff. de rit. nupt.* & sic etiam pater dives & locuples obstrictus est, filiis de suo patrimonio dotem constituere, etiam eo in casu si liberi aliunde habeant, unde se dotare possent; v. g. ex bonis maternis, uti vult *Zoos. ad ff. Tit. de jur. dot. n. 8. Gail. L. 2. Obs. 95. n. 14. Stryk. de caut. vel. contract. Sect. 3. c. 8. §. 13. Struvius, Carpzovius & Engelbrecht*

brecht vero dissentiunt, affirmantes dicunt, Struvii, Carp-
zovii &c. argumenta ab alimentis esse desumpta, quæ huc
non quadrent, quia ab alimentis ad dotem non valeat ar-
gumentatio, dotem enim ad commoditatem & matrimonii
onera eo melius sustinenda dari, alimenta vero ad susten-
tationem vitæ. Si vero filius ad secunda vota transit, tunc
pater non tenetur ad talem dotationem, nisi filius sine culpa
suas amiserit facultates, & alias nubendi honestam in veni-
re non possit conditionem, *uti probat Sichard, ad L. ult. C. de
dot. promiss. n. 22. Schneidew. ad S. 29. Inst. de Ad. n. 91. Fa-
ber. ad C. Lib. 5. Tit. 6. Def. 13.* Hac occasione autem qua-
ratur? An statutum de dote lucranda etiam in sponso &
sponsa de præsentis locum habeat? nam de futuro statu-
tum non obtinet. *Mausser, ad Tit. Inst. de Nupt. p. 307.* quid-
dam affirmant ut *Job. Campez. de dote quest. 13. Gail. Lib. 2.
Obs. 80. n. 3. seqq. Menoch. Lib. 4. de presunt. n. 4.* & alii sta-
tuentes, (1) Legatum conditionale si in familia nupsisset,
statim atque ducta est uxor deberi, quamvis nondum in ma-
riti cubiculum pervenerit (2) traductionem ad domum non
pertinere ad matrimonii substantiam, (3) matrimonio con-
tracto consensu mutuo, per verba de præsentis ante copu-
lam vel traductionem, proprie conjuges esse, & non dici
amplius sponsum & sponsam, sed maritum & uxorem, quia
sponsum dictus quasi promissus, & sponsa quasi promissa, post
contractum matrimonium autem, quod consensu perficitur
adimpleta est promissio, ideoque proprie conjuges vir &
uxor dicantur, hæc sunt verba & rationes Gailii. Neganti-
um vero argumenta non sunt parvi ponderis, omnia vero
hic apponere, prolixius videtur, quamobrem cupidum le-
ctorem ad *Roland. à Valle in tractat. de lucro dotis p. 408. quest.
106. n. 19. usque 32. incl. remittimus.* Negantium opinio in Sa-

xonia est recepta. *Dan. Moller. ad Constit. Elect. 19. P. 3. n. 3. Land-Recht. L. 1. art. 3. ibiqve Glossa latina sub Lit. G. it. L. 3. art. 45. junct. Gloss. latina Lit. E.* non tamen desideratur copula carnalis, sed sufficit consensio thalami *Const. Elect. 19. P. 2. Matth. Coler. P. 2. Dec. 286. n. 235. Berl. P. 3. Concl. 5. Carpz. jur. forens. Const. 19. Def. 4.* quare hoc lucrum dotis marito per uxorem in testamento non potest adimi & alii dari, ratio, quia, (1) uxor in præjudicium mariti, qui habet jus quæsitum, illud marito auferre non potest. *Paul. de Cast. in L. 1. §. 12. ff. solut. matr. Bald. in L. 2. C. de hereditar. action.* per textum expressum *in L. 3. C. de bon. que liber.* (2) maritus non venit ad hoc lucrum, ex uxoris judicio, sed statuti provisione, quod uxor gravare non potest *L. 6. §. 1. ff. Legat. 3. L. 95. pr. ff. ad L. falcid.* (3) hoc lucrum non dicitur esse de hereditate mulieris, sed tanquam æs alienum, de quo quis testari non potest. *Alex. in L. 48. ff. ad L. falc.*

§. III.

De sponsaliorum absque parentum consensu contrahentium effectu nunc agendum erit, ubi quæritur, an pater filium filiamve hoc in casu, si citra ejus consensum sponsalia contrahat, exheredare possit, & an matrimonium sine patris consensu contractum justam semper præbeat exheredandi causam? Resp. de Jure Civili quod non, quia nulla alia exheredationis ratio, quam quæ *in Nov. 115.* est expressa admittatur *Barbos. ad L. 1. ff. solut. matr. P. 4. Sed obstat. L. 3. §. 5. ff. de bonor. poss. contr. tabul.* quæ desiderat liberos exheredandos esse ob injuriam parentibus hac in re illatam, ast respondetur, hæc Lex est intelligenda de injuria reali, & atroci verbali, talis autem injuria non tam atrox, ut exinde parentum honor enormiter lædatur, deinde hæc Lex loqui-

quitur de tali casu, ubi filius vel filia tale inire matrimoni-
um, quod dedecori ipsi, patri ac toti familiae, imo si pla-
ne ignominiosam ducat, tunc prius exheredatio locum ha-
bet, quia grave dedecus infert parenti aliisque cognatis.
*Struv. Synt. jur. civ. Exerc. 32. tb. 34. Rittershus. ad d. Nov. P. 3.
c. 3. n. 13. Fachin. Controvers. L. 3. c. 44. Stryk. de dissens. spon-
sal. Sect. 4. §. 33.* Filia enim minor 25. annis si sine paren-
tum consensu nubat viro, exheredari potest, per *d. N. 115. c.
3. §. 11. vers. si vero*, major 25. annis exheredationi non est
subjecta. At de jure moderno plurimis locis in enumera-
tis casibus exheredatio locum habet. *Mev. ad Jus Lubec. L.
1. Tit. 4. art. 2. n. 29. Beust. de matrimonio L. 2. c. 46.* quod eti-
am obtinet de jure Saxonico per *Constitut. Aug. & Job. Ge-
org. I. Ord. Elect. Tit. general. von Chesachen. special. von
Cheverlöbnissen. §. 1. seqq.* & memorata constitutio nul-
lam admittit differentiam, neque explicationem, sed om-
nes liberi, etiam emancipati, sine parentum consensu spon-
salia ineuntes, exheredari possunt. Nec obstat *Decis. Elect.
D. Job. Georg. II. 52.* quae vult ut in Saxonia nulla alia cau-
sa quam quae in *Nov. 115.* expressa, sit attendenda. Resp. Si
Princeps priores abrogare voluisset leges, clarius mentem
suam de hac re declarasset. (2) Illa decisio causas huc tra-
hi prohibet diversas, non vero exheredandi causam peni-
tus tollit, teste *Carpz. Lib. 2. Conf. D. 11. n. 13. & 49. n. 6. Phi-
lip. Us. Pr. Inst. L. 1. Ecclog. 59. n. 3. & 5.*

§. IV.

Nunc autem videndum est, in quibus bonis exheredatio
locum habeat, & respondetur in illis, quae dispositioni pater-
nae subjecta sunt, nam quoad feudalia exheredatio non va-
let, quia pater de his disponere non potest. *Struv. Synt. jur.
feud. c. 9. tb. 12. n. 8. Vulreij. de feud. c. 9. n. 69.* Nisi qualitas
Feudi

Feudi aliud admittat, ut si sit feudum mere hereditarium, de quo libera disponendi facultas, ut in allodio, patri competit. *Rosenthal. de feud. c. 6. concl. 10. n. 10. seqq. Stryk. Exam. jur. feud. c. 14. quest. 7.* Alia exurgit quæstio. Num exhereditatio, in sponalibus absque parentum consensu contractis, parentibus autem non repugnantibus, locum habeat? & Resp. erit negando, quia contentire videntur & imputent sibi, cum sciverint, quod non contradixerint, *Pet. Barbos. ad L. 34. n. 152. ff. solut. matrim. Carpz. L. 2. Conf. Def. 42. Brun. ad L. 12. ff. de sponsal.* An vero idem juris sit, si ratihabitio superveniat, quæritur? Et cum in *pr. Inst. de Nupt. requiratur*, quod iustus parentis præcedere debeat, recte colligitur, quod ratihabitio ad hoc, ut nuptiæ ab initio iustæ sint, jure civili non sufficiat, cum hæc iustus natura sit, ut non consequatur, sed præcedat negotium, *L. 25. §. 4. ff. de acquir. hered.* Quicquid sit, quod alias hæc ratihabitio sit natura, ut mandato comparatur & ad negotii initium retrahatur, *L. f. C. ad Sct. Maced.* hæc namque regula applicari nequit, ubi Lex mandatum, sive iustum pro forma requirit *vid. Vinn. ad Inst. §. 2. de Nupt. Ludwel. ibid. n. 4.* Nec obstat *L. 5. C. de nupt.* nam respond. loquitur de consensu tacito patris, non vero de retrotractione consensus, ut adeo consensus præcedens opponatur *d. §. 12.* consensui subsequenti, non autem concurrenti sive expresso sive tacito, quem sufficere, ut scil. satis sit, patrem tacite scientia & patientia consentire probat *L. 7. §. 1. ff. de sponsal. it. d. L. 5. C. de nupt.* & hæc adhuc hodie ita obtinere, statuit *Carpz. L. 2. Conf. Def. 41.* dissentientibus *Vinn. d. l. Brun. ad L. 11. ff. de stat. hom. Schwep. ad Tit. ff. de sponsal. n. 17.* Ast quid tunc sentiendum, si parentes quidem consentiant, sed reservato jure exheredandi, an illa reservatio operetur, ut liberi omni tempore privatim voluntati parentis

tis sint expofiti? & Refp. Neg. quia (1) nemo illos, fi iuftas habeant caufas, ad confenfum interponendum, compellere potefl. (2) flatim ab eo tempore quo confentiunt, injuriam fibi illatam remittunt.

§. V.

In §. 6. Cap. 2. Actum fuit de parentum confenfu per Confiftorium factò, hic autem perpendendum, an nihilominus à parentibus liberi poffint exheredari, etiamfi Confiftorium fponfalia permittat. *Carpz. L. 2. Conf. D. 54.* eam fovet fententiam, & quidem ob contumaciam liberorum, quam coercere parentibus fas fit. Aff quamvis hoc parentibus permiffum, tamen non aliter fieri potefl, quam fi iuftas diffentiendi habeant caufas, quando vero Princeps per Confiftorium confenfum interponere jubet, ac permittit, ut partes fponfalia rite celebrent, fequitur, quod caufa parentum diffensus non fit iufta, ergo nec exheredatio, quamobrem *Schilt. Infl. Jur. Canon. L. 2. T. 10. §. 7.* Carpzovii fententiam ita declarat, dicens, exheredationem valere fi copula facerdotalis vel carnalis accefferit, antequam Confiftorium parentum fuppleverit confenfum, quod fi vero ab initio difponfationis confenfus parentum prætermiffus, tunc parentes iuftam diffentiendi caufam habent, adeo ut ipsis invitit Confiftorium nuptias celebrare nec permittere poffit aut debeat. *Carpz. L. 2. Conf. Def. 57. n. 7.*

§. VI.

Denum incidenter in lucem prodit quæftio fi fponfalia fint certa, partes vero conjugium confummare nolentes, an ad hoc cogi poffint? Refp. Aff. & quidem tali modo (1) incarcerationantur. (2) recufantes pane & aqua cibantur, (3) mulcta pecuniaria coguntur. (4) in contumacia perfeverantes, relegatione puniuntur, & fi imprægnatio accefferit,

D

per-

personæ autem sunt pares matrimonium vero inire nolentes, una vero pars in illis persistat, invita pars per sacerdotem copulanda est, quia alias defloratæ parum consultum foret, cum virginitas ablata, haud quaquam restitui possit, & macula inde perpetua, aliter quam per subsequens matrimonium aboleri non possit. *Carpz. L. 2. Conf. Def. 33. 34. 35.* Si autem sponsus fugæ se committit, nec redire velit, imprægnata in stupratoris bona immittitur & partus pro legitimo judicatur, id quod apparet ex Responso Scabinorum Lipsiensium. Mens. Jun. 1620. V. S. **Da er ob angerechten Recht. Erkântnuß mit Vollziehung der Ehe nochmahls schuldige Folge zu leisten, in Verweigerung stehen würde, er mit Landes-Verweisung in Straffe genommen, auch die Klägerin sodann nichts weniger als ob sie ehelichen mit ihm getrauet, in seine Güter eingewiesen werden soll.**

S. VII.

Ob materiæ connexitatem paucissimis de sponsaliorum dissolutione adhuc agendum erit. Rationes existere possunt, partim in ANIMI, partim in CORPORIS, partim in FORTVNÆ BONIS. In ANIMI BONIS, (1) Si sponsus orthodoxus hæreticus fiat, (2) si sponsus vel sponsa furorem patitur, (3) si inter desponsatos inimiciæ capitales existant. IN CORPORIS BONIS, (1) Si unus desponsatorum fornicatur (2) ob morbum contagiosum, (3) ob membrorum notabilem deformitatem, (4) ob membrorum sine quibus victum & amictum quærere non potest, mutationem. IN FORTVNÆ BONIS, (1) Si nempe post sponsalia crimen atrocius vel homicidium, vel furtum committit vel veneficium, vel parricidium, aut latrocinium, aut sustigationem passus sit. (2) Si fiat jactura bonorum, v. g. Si sponsa loco dotis certam promittit pecuniæ summam, postea vero propter infortunium ad inopiam redigitur, ut

pro-

promissis stare non possit. *Covarr. Epitom. spons. c. 5. num. 7. Cypræ. de jur. Connub. P. 1. de spons. c. 13. §. 81. num. 3.* Porro dissolvuntur sponsalia, ob metum justum. *Carpz. L. 2. Conf. Def. 27.* item ob errorem destruentem matrimonii essentiam, ulterius dissolvuntur, si nempe sponsus vel sponsa præsens, & intra biennium nuptias contrahere recusat *L. 2. C. de Spons.* Si sponsus sponsam verberibus cedat, *Carpz. Conf. L. 2. Def. 212.* Nunc ventilanda venit quæstio, an sponsus, post sponsalia vi ac armis compulsus, ut aliam quam suam sponsam cognosceret, ab hac repudiari possit? Resp. Neg. quia non sponte hoc commisit delictum, sed coactus, & ita dici non potest, quod fidem sponsæ datam violasset, qualis præsumtio pro sponso militat, ast cum sponsa aliter sese res habet, illa potest repudiari, quia sponsus inviolatam desideravit sponsam, ex sponsæ enim imprægnatione, major sponso propter alimentationem affertur præjudicium, quam sponsæ, si sponsus aliam cognovit *Carpz. Lib. 2. Respons. 114. num. 13. Cypræ. de sponsal. c. 13. §. 48.* idem etiam sese res habet, si sponsus primo nuptiarum die, justo seductus errore, aliam pro sponsa cognoscat, in sponsa vero iterum aliud est statuendum. Coronidis loco addendum. An vi stupratæ ferta virginalis sit deneganda & Resp. Aff. Quamvis *Brunn. ad L. 20. ad L. Jul. de adulter.* contrarium statuatur, tamen *Carpzovii* sententia verior, & loquitur *Brunnemannus* tantum de animi, non corporis virginitate. Ast si hæc concedantur etiam statuendum esset, quod nec viduæ nec uxori deneganda sit, quippe quæ semper animi castitatem fovere possunt, quia vero sertum corporis, non animi virginitatis signum est, ergo vi stupratæ denegandum. Unde etiam fluit, quod sponsus illam repudiare possit. *Strwo.*

Exerc.

Exerc. 29. th. 14. Nicol. in Tract. de repud. & divort. c. 2. num. 50. quia in corpus ejus commissum est quid, de quo etiam infamæ sortis homo abhorret, & vitiatâ sponso suo promissam virginitatem præstare nequit. Ad hoc accedit quòd conventio tacitam in se habeat conditionem, quod valere non debeat, quam si res in eodem statu, ut tempore contractus fuit, permaneat, amissa autem virginitate mutatur status temporis contractus. *v. L. 38. ff. solut. Carpz. P. 2. Const. 35. Def. 23. Nicol. in Tract. de repud. & divort. c. 2. n. 51. seq.* Tantum de materia hac frequentissima & scitu dignissima, pro virium tenuitate in præsentiarum sat dixisse sufficiat. Deo ter optimo maximo immortales perfolvo gratias, quod sua clementia ac gratia meos labores huc usque direxerit, pro qua benevolentia illi fit LAUS, HONOR & GLORIA in sempiterna Secula.

FINIS.

ULB Halle

3

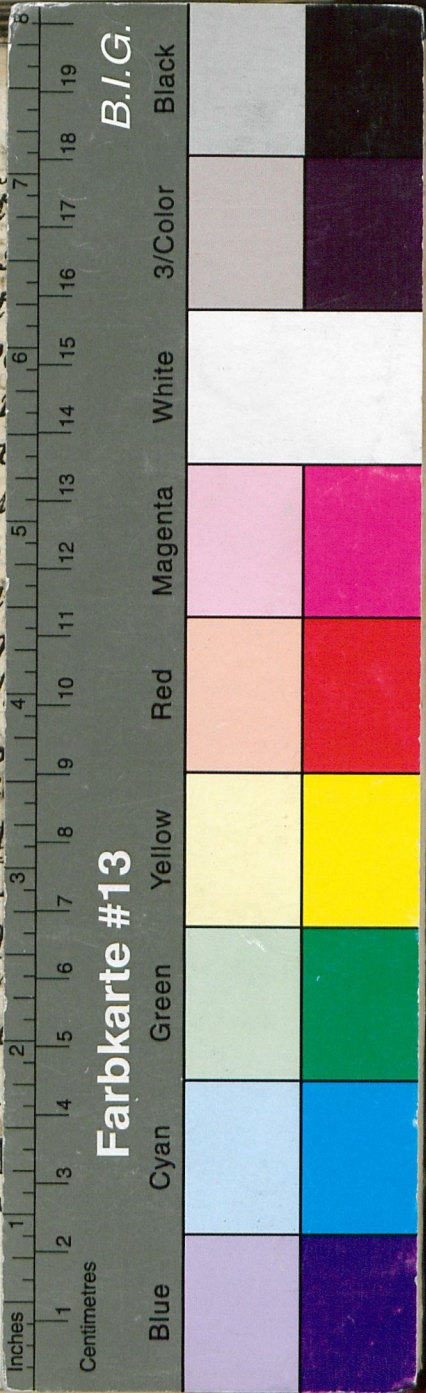
005 355 370

LD 78

B.I.G.

Farbkarte #13

1710, 46

21

44.

DISPUTATIO INAUGURALIS IURIDICA
DE

**PARENTVM CONSENSVS
PER MAGISTRATVM CIRCA LI-
BERORVM SPONSALIA
SVPPLETIONE,**

QVAM
DIVINA FAVENTE GRATIA
RECTORE HVIVS VNIVERSITATIS MAGNIFICENTISSI-
MO, REVERENTISSIMO ET ILLVSTRISSIMO DOMINO,
DOMINO

**PHILIPPO WILHELMO,
S.R.I.COMITE de BOINEBVRG,**

SACRÆ CÆSARÆ MAJESTATIS CONSILIARIO INTIMO & CAME-
RARIO, nec non METROPOLITANARVM ECCLESiarVM, MOGVN-
TINÆ & TREVIRENSIS CANONICO CAPITVLARI SENIORE,
& respectivè SVPREMO CHORI-EPISCOPO,
EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGVNTINI CONSILIARIO
INTIMO, ac CIVITATIS TERRITORIIqve ERFVRTEN-
SIS PRO-PRINCIPE &c. &c.
P R Æ S I D E

DN. ERNESTO TENZELL, Icto.

EMINENTISS. PR. ELECT. MOG. CONSILIARIO REGIM. FAC. IURID. ERFORD. IVDICIIQVE
PROV. ASSESS. DICTÆQVE CIVIT. CONSULE PRIMAR.

DN. PATRONO & PROMOTORE *maximè venerando,*
DECRETO & AVTORITATE MAGNIFICI ICTORVM ORDINIS
IN ACADEMIA ERFVRTENSI,

*Pro consequendis Summis in Utroque IVRE HONORIBVS
PRIVILEGIIS & IMMVNITATIBVS*
SOLENNI ERVDITORVM COETVI PVBLICE SVBMITTIT

IOHANNES GOTHOFREDVS GVISIVS,

In Auditorio Ictorum Majori D. 23. Aug. MDCCX.

Recusa ERFORDIÆ, TYPIS IVNGNICOLIANIS.
A. M DCC XXIII.